

DR. DOMONKOS JÁNOS
Fővárosi Iskolaszatórium
Budapest

A 20. századi nőideálok és példamutatók

Coreth Mária Terézia
(1874–1951)

Dr. Bathány-Stratmann László, a „hercegdoktor” nemcsak színész volt. A lélek doktora is. Felesége, *Coreth Mária Terézia* grófnő, becenevén Misl, aki odaadó hitves és szeretetre méltó édesanya, de legbensőbb munkatársa is volt. Férj és feleség mindent apróra megbeszéltek egymással. Házaságuk felhőtlen és boldog. Misl elkötelezett édesanyjai hivatásnak tekintette nagy családja nevelését. „*Iszonyodom az olyan paptól, aki panaszkodik, mert istentiszteletet kell tartania, a tanító, aki sokallja a foglalkozást a diákokkal, az orvostól, akit a betegek fárasztana, de hát még az olyan asszonytól, aki jajgat, hogy gyerekei lesznek.*” – vallotta a feleség.

14 gyermekük született. A szülők minden gondolata gyerekeik körül forgott. Törekedtek, hogy belőlük istenfélő, becsületes embereket neveljenek. Amikor a férj a fárasztó, gyógyító-orvosi munkanap után a családi körben megjelent, gyermekei örömmel futottak hozzá. Örült, aki először csókolhatta meg Papi kezét.

Gyermekeik inkább édesanyjuktól tartottak. Az apának, anyának megalapozott tekintélye volt. Rajongva szerették őket. Őszinte, bizalmas viszony volt a családtagok között. Egyik-egyik gyermekükkel mindig arról beszélgettek, ami éppen érdekelte őt. Nem voltak engedékenyek a szülők. Szóvá tették még a kisebb hibákat is. A gyerekek szemrehányást többnyire anyjuktól, büntetést azonban csak apjuktól kaptak. Természetessé vált a büntetés megköszönése. Az ügy ezzel lezárult. Később nem tértek vissza rá. Üres jászolt állítottak adventben. Ebbe várták a Jézuskát a gyermekek. Gyermekeként kinek-kinek a báránycájája volt a jászol körében. A jobb viselkedésű gyerek báránycájája közelebb került a jászolhoz, a rosszabbé pedig távolabb. Karácsony estén aztán, aki legjobb volt, az állt legközelebb a kis Jézuskához. A szülők a tekintélyt önzetlen szeretetből nyerték el.

Misl és László eszményi házasságban éltek. Tökéletesen kiegészítették egymást. Az egymás után érkező gyermekeket Isten ajándékának fogadták. Az 1926-os Naplót lapozva megfigyelhető, hogyan zajlik a népes család élete, hogyan szentelik meg egymást ebben a példamutató családegyházban. A körmendi kastély kápolnájában minden reggel szentmisét hallgat az egész család. A család életének középpontja, forrása és öröme az Eucharisztia. A család szeretetközösség: mindegyik a másik javát keresi, mindegyik a másikért él. Hogy hogyan történt a gyermekek hitre való nevelése, azt jól megvilágítják a következők: „Ma föladtam a gyerekeknek a nagybőjti időre a kis önmeztagadásokat. Lacika mindennap látogasson meg egy templomot Bécsben (itt tanul). Ancsi a kedves Szűzanya-képet díszítse. Ivi imádkozza nagyon áhítatosan a szentolvasót, alázatot kérve. Blanka és Józsi mindennap keresztutat végezzen. Gitta. Franci és Ciki mindjárt fölkelés-kor térdelve imádkozzék egy jószándékra. Karli, mihelyt fölébred, imádkozzék az őrzőangyalhoz.”

Férj és feleség kölcsönös szeretete az évek jártával nemhogy csökkenne, inkább, ha egyáltalán lehetséges, még növekszik. Misl sokszor még a családi asztalnál is megfogja ura kezét. Simogatja, megcsókolja. A férfi is csupa finom figyelmesség felesége iránt. Amikor a kis zsolozsmát mondja, és az asszony közelben van, a 128. zsololtárnak e passzusát: „Mint dúsan termő tőke, feleséged pompá-

zik házadon belül”, mindig hangosan olvassa neki, vagy meghajlással köszönti. Felesége zsolozsmás könyvébe – hihetőleg már a kórházban – bejegyezi: „Isten áldjon meg, drága szivecském, ne félj, mert Ő velünk van!

Méltán tisztelhetjük Coreth Mária Teréziában a családi hagyomány megteremtőjének, a magasztos édesanyai szerepvállalásnak igaz példaképét.

*

Apor Gizella (1886–1971)

Apor Vilmos (1892–1945), a győri mártír püspök nővére *Apor Gizella bárónő* 1886-ban született Sepsiköröspatakon, Háromszék vármegyében, és 1971-ben hunyt el Budapesten. Szülei gondos keresztény-katolikus szellemben nevelték.

Az I. világháború alatt emberbaráti szeretetből indítva vöröskeresztes ápolónő lett, és önként vállalt frontszolgálatot is. Humanista felfogása, önzetlen segíteni akarása révén – saját kérésére – a tifuszbajrány idején néhány társával Bulgáriába küldték, hogy a járvány elleni védekezés módszereivel megismertessék a lakosságot. Tettével a korabeli bolgár-magyar barátság letéteményesévé vált.

A háború után bátorságáért, hősiességéért Florence Nightingale kitüntetését kapott. Ezt követően Londonban tanulmányozta az *egészségügyi képzést*, hazatérve átszervezte a budapesti vöröskeresztes iskolát.

1934-től országszerte szervezte az Önkéntes Vöröskeresztes Szolgálatot. Megindította a Betegek Apostoli Mozgalmát, melynek egészséges tagjai *vállalták a betegek otthoni látogatását-gondozását*, és évente zárandoklatot szerveztek nekik Máriaremetére.

Elismerésül a II. világháború idején a német nagykövet vaskereszttel akarta kitüntetni, de nem fogadta el. 1944 őszén öccséhez, a győri püspökségre internálták. Szívvel-lélekkel segítette testvére munkásságát, főként a bajbajutottak felkarolását, gondozását. Annak leolvése, mártírhalála után térhetett vissza Budapestre.

1949-ben nyugdíjazták. A Nógrád megyei Herencsénybe költözött. Amikor rokonai külföldre távoztak, Apor Gizella maradt, és nagyon egyszerű körülmények között élve segített, akin csak tudott. Apostolkodott: erősítette embertársait hitben, erőben-egészségben. Munkássága, életműve példamutató. A súlyos, emberellenes bűnök időszakában önfeláldozóan képviselte Magyarországon a krisztusi elveket.

Tevékenységét, pályáját érdemes kutatni, megismerni és felmutatni.

Apor Gizella is a 20. századi magyar nőideálok példamutató személyisége.

TISZTELETTELJES KÉRÉS SZERZŐINKHEZ !

Folyóiratunk a megjelenés gondoljaival küszködik. A nyomdai és postai költségek állandó növekedése mellett az új adó és társadalombiztosítás jogszabályai csak tovább súlyosbították helyzetünket. Ennek következtében vált számunkra lehetetlenné – remélhetőleg csak átmeneti időre –, hogy az amúgyis csekélyke szerzői tiszteletdíjat Önöknek kifizethessük. Kérnénk ezért tisztelettel a lapunkhoz hű szerzőink áldozatkészségét és szíves megértését. Hisszük, hogy további támogató munkásságukra e kényszerítő körülmények ellenére is változtatlanul számíthatunk. Köszönjük megértésüket és támogatásukat.

A MÓDSZERTANI KÖZLEMÉNEK SZERKESZTŐSÉGE